

Dkt. Robert Vannoy , Wafalme, Hotuba ya 11

© 2012, Dkt. Robert Vannoy , Dkt. Perry Phillips, Ted Hildebrandt

Eliya, Mjane wa Sarepta, na Historia ya Ukombozi, 1 Wafalme 17

Maandishi ya 1 Wafalme 17:7-24

Sawa, twende kwenye 1 Wafalme 17, mstari wa 7 hadi 24. Hebu tusome hili ili tuwe na andiko akilini. “Baadaye kijito kikakauka kwa sababu hapakuwa na mvua katika nchi. Ndipo neno la Bwana likamjia: Nenda haraka Sarepta ya Sidoni ukae huko. Nimemwagiza mjane mmoja huko akupe chakula.” Basi akaenda Sarepta. Alipofika langoni mwa mji, mjane mmoja alikuwa akikusanya kuni. Akamwita na kumwuliza, ‘Je, uniletee maji kidogo kwenye mtungi ninywe?’ Alipokuwa akienda kuyachukua, akamwita, ‘Na tafadhali uniletee kipande cha mkate.’ ‘Kama Bwana Mungu wako aishivyo,’ akajibu, ‘Sina mkate wowote—konzi tu ya unga kwenye mtungi na mafuta kidogo kwenye mtungi. Ninakusanya kuni chache nipeleke nyumbani na kupika chakula kwa ajili yangu na mwanangu, ili tuule—tukafe.’ Eliya akamwambia, Usiogope. Rudi nyumbani ukafanye kama ulivyosema. Lakini kwanza nitengenezee mkate mdogo kutoka kwa ulicho nacho, uniletee, kisha ujifanyie kitu kwa ajili yako na mwanao. Kwa maana Bwana, Mungu wa Israeli, asema hivi, Lile pipa la unga halitaisha, wala chupa ya mafuta haitaisha, hata siku ile Bwana atakapoleta mvua juu ya nchi. Akaenda zake, akafanya kama Eliya alivyomwambia. Basi kukawa na chakula kila siku kwa ajili ya Eliya, na kwa ajili ya mwanamke huyo, na familia yake; kwa maana chupa ya unga haikuisha, wala chupa ya mafuta haikuisha, sawasawa na neno la Bwana lililonenwa na Eliya.

“ Baadaye mwana wa mwanamke mwenye nyumba hiyo akaugua. Hali yake ilizidi kuwa mbaya, na hatimaye akaacha kupumua. Akamwambia Eliya, ‘Una nini nami, mtu wa Mungu? Umekuja kunikumbusha dhambi yangu na kumwua mwanangu?’ ‘Nipe mwanao,’ Eliya akajibu. Akamchukua mikononi mwake, akamchukua hadi chumba cha juu alipokuwa akikaa, akamlaza kitandani mwake. Kisha akamlilia Bwana, ‘Ee Bwana, Mungu wangu, je, umemletea mjane

huyu ninayeishi naye msiba pia, kwa kusababisha mwanawe afe? ' Kisha akajinyoosha juu ya mvulana mara tatu, akamlilia Bwana, 'Ee Bwana, Mungu wangu, roho ya mtoto huyu imrudie!' Bwana akasikia kilio cha Eliya, roho ya mtoto ikamrudia, naye akaishi. Eliya akamchukua mtoto, akamtoa chumbani hadi nyumbani. Akampa mama yake, akasema, 'Tazama, mwanao yu hai!' Yule mwanamke akamwambia Eliya, Sasa najua ya kuwa wewe u mtu wa Mungu, na ya kuwa neno la Bwana litokalo kinywani mwako ni kweli.'"

2. Kanuni ya Kubadilisha Inaanza Kutumika – 1 Wafalme 17:7-24 Sawa, 1 Wafalme 17:7 hadi 24; mada ni: "Kanuni ya Kubadilisha Inaanza Kutumika." Kile ambacho tumekisoma hivi punde katika 1 Wafalme 17:7 hadi 16, sehemu ya kwanza ya hiyo ambapo Eliya anamwendea mjane wa Sarepta, inatajwa na Yesu katika Luka 4:25 na 26 ambapo Yesu anasema, "Nawahakikishia ya kwamba palikuwa na wajane wengi katika Israeli wakati wa Eliya, wakati mbingu zilipofungwa kwa miaka mitatu na nusu, na njaa kali ikaingia katika nchi yote; wala Eliya hakutumwa kwa yeyote kati yao ila kwa mjane mmoja huko Sarepta, katika nchi ya Sidoni. Palikuwa na wenye ukoma wengi katika Israeli wakati wa nabii Elisha, lakini hakuna hata mmoja wao aliyetakaswa, ila Naamani, Mshami."

Sasa Yesu anapotaja hilo katika Luka 4, anaonyesha kwamba kilichotokea wakati wa Eliya kitatokea tena ikiwa watu wa Mungu—Waisraeli—watakataa ujumbe wake. Hiyo ni kusema, kanuni ya uingizwaji itaanza tena kufanya kazi kama ilivyokuwa wakati wa Eliya. Maana yake ni kwamba mataifa wataitwa kwa wajibu na marupurupu ya agano ambalo Wayahudi walilikataa. Kwa hivyo hiyo ndiyo wazo la kanuni ya uingizwaji: mataifa wataitwa kwa wajibu na marupurupu ya agano ambalo Wayahudi wanalikataa. Hilo lilitokea wakati wa Eliya, na Yesu anaonyesha litatokea tena katika wakati wake mwenyewe ikiwa ujumbe anaoleta hautasikilizwa.

3. Kuhama kwa Eliya kutoka Kijito cha Kerithi hadi Sarepta

Sasa, tunaweza kuona kanuni hiyo katika 1 Wafalme 17:7 hadi 24, nadhani, katika mambo matatu. La kwanza ni umuhimu wa kuhama kwa Eliya kutoka kijito cha Kerithi hadi Zarefati. Tuliona katika mistari ya 2 hadi 6 kwamba kufichwa kwa Eliya kulikuwa na umuhimu wa ufunuo. Huu ni mapitio tu ya kile tulichokiangalia. Umuhimu ulikuwa kwamba neno la Mungu katika nafsi ya nabii lilikuwa limeondoka kutoka Israeli. Mungu alikuwa akiwatenga watu wake kutokana na usimamizi wa neno lake. Kisha Mungu alimtegemeza nabii bila kujali watu. Hilo lilionyesha kwamba watu walikuwa wakitegemea neno la Mungu na kwamba neno hilo halikuwa linategemea watu. Kisha Bwana mwenyewe alimtunza Eliya. Kuhifadhiwa kwake kwa njia hiyo kulimaanisha kazi yake haikukamilika. Hilo ndilo tulilozungumzia hapo awali. Ili kwamba kufichwa kwa Eliya kulikuwa na umuhimu wa ufunuo katika maana hizo.

Lakini sasa neno la Mungu linamjia tena Eliya, mstari wa 8 na 9, likiwa na amri na anaambiwa abadilishe mahali pake kutoka kujificha zaidi huko Kerithi hadi nyumbani kwa mjane huko Sarepta. Neno la Bwana likamjia likimwambia aende Sarepta ya Sidoni akae huko, “Nimemwamuru mjane mmoja huko akupe chakula.”

Kipindi hiki cha maisha ya Eliya kimegawanywa katika awamu mbili. Kwanza, wakati akiwa kwenye kijito cha Kerithi na pili nyumbani kwa mjane huko Sarepta. Mungu anaposema abadilishe mahali pake, jambo muhimu ni kwamba mahali ambapo Mungu anafanya kazi kupitia usimamizi wa neno lake pia hubadilishwa. Mahali ambapo Mungu anafanya kazi kupitia utawala pia hubadilishwa. Kwa maneno mengine, neno la Mungu sasa litaenda Sarepta na nyumbani kwa mjane huyo huko Sarepta.

Inaonekana kwangu unakosa hoja hiyo yote ikiwa katika kuhubiri mkazo umewekwa tu kwa kuzingatia hali za Eliya na mahitaji ya kibinafsi ya Eliya. Unaangalia umuhimu wa kinachoendelea hapa kuhusu usimamizi wa neno: linasonga hivyo.

Sasa, endelea mbele kidogo. Umuhimu wa kuhamia kwa Eliya Sarepta kwanza si tu kwamba Mungu alimtunza wakati kijito kilipokauka na kwamba alisubiri kwa subira na uaminifu maagizo mapya wakati hayo yalipotokea. Wakati mwingine huo ndio msisitizo unaotolewa. Hiyo inaweza kuwa kweli kwamba alisubiri kwa subira na uaminifu maagizo mapya. Eliya anaweza kuwa mfano kwetu katika sifa zake za tabia na uaminifu wake, lakini kuna mengi zaidi yanayohusika.

Ikiwa ujumbe ni kwamba Mungu alimjali Eliya wakati kijito kilipokauka basi unachofanya ni kupuuza amri ya Mungu ya kwenda Zarefati kwenye mtiririko wa maji kwenye kijito. Nadhani unaweza kusema kwamba mtiririko wa maji kwenye kijito ndio uliosababisha kuondoka kwa Eliya, lakini sidhani kama unaweza kusema ni sababu inayoelezea hilo. Mungu angeweza kumtunza Eliya kwa njia zingine. Kwa hivyo kilicho muhimu si hali za Eliya tu, bali ni mabadiliko yaliyopo katika muktadha wa kazi ya ukombozi ya Mungu.

Kitabu cha FB Meyer kuhusu Eliya Wazo hilo la kutazama hali za Eliya mara nyingi ndipo utakapopata wahubiri watazingatia. Kwa mfano, mtoa maoni mmoja anasema hivyo kuhusu simulizi hili; huyu ni FB Meyer. FB Meyer ana kitabu kidogo kuhusu Eliya. Anasema, “Jipeni moyo ninyi mnaolazimika kuwa safarini kila mara. Mnapopiga hema usiku wa leo, iteni kwa mawingu yanayotembea na milio ya tarumbeta ili kuipiga kesho. Yote haya ni chini ya uongozi wa upendo wa hekima na uaminifu, unaowaelimisha kwa ajili ya hatima tukufu. Amini tu kwamba hali zenu ndizo zinazofaa zaidi kukuza tabia yenu. Zimechaguliwa kutoka katika mchanganyiko wote wa matukio na hali ili kuleta ndani yenu umalizio wa hali ya juu wa manufaa na uzuri. Zingekuwa ndizo zilizochaguliwa nanyi ikiwa maarifa yote ya kujua yote yangukuwa karibu nanyi.” Hiyo ni ukurasa wa 29 wa kitabu cha Myer kuhusu Eliya.

Ingawa yote hayo yanaweza kuwa kweli, nadhani kuna mengi zaidi ya kuonekana hapa kuliko mfano wa maisha na hali za Eliya mwenyewe. Bila shaka,

kijito kilipokauka, hilo lilikuwa jaribio la imani ya Eliya. Nisingepinga hilo, lakini kuna mengi zaidi yanayoendelea. Umuhimu ni kwamba kwanza si tu kwamba Mungu alimtunza kijito kilipokauka na akasubiri maelekezo.

Umuhimu pia haupatikani katika pendekezo kwamba mjane fulani wa Sarepta ambaye alimwendea alikuwa na sifa za tabia na uchaji Mungu kiasi kwamba alistahili kutembelewa na Eliya kuliko wajane wote wa Israeli na kwingineko. Meyer anasema, nanukuu, “Lazima kulikuwa na kitu ndani yake ambacho hakikuweza kupatikana katika wajane wengi wa nchi ya Israeli. Haikuwa kwa sababu yoyote kwamba Mungu aliwapita na kwenda mbali sana. Lazima alikuwa na sifa za tabia, nyuzi za shukrani bora, cheche za ushujaa na imani, ambazo zilimtofautisha na udada wote wenye huzuni na kumfanya kuwa mhudumu wa bohemian wa nabii na mchukuaji wake mwenye furaha katika ukarimu wa Baba yake.”

Sasa, nadhani tena kuna ukweli hapo. Hakika mtu anayetamani neno la Mungu, anayetamani kumtumikia na kumheshimu Mungu wa kweli, nadhani ataridhika na hamu hiyo. Nadhani Bwana ataheshimu hilo. Lakini katika simulizi hili ninachofikiri tutakiona ni kazi ya Mungu mkuu ambaye anasema, “Tazama, nimemwamuru mjane huko akutunze.” Mkazo si jinsi mwanamke huyo alivyokuwa kabla ya Eliya kuja, bali ni juu ya kile alichopaswa kufanya na kile alichofanya kwa kutii ombi la Eliya na majibu ya kusikia neno la Bwana.

Hii ni mara ya pili Eliya kupewa amri kuhusu mahali alipo. Ya kwanza iko katika mstari wa 3 na 4 ya kwenda Kerithi na kujificha huko. “Na Bwana akasema nimewaamuru kunguru wakulishe huko.” Unapoenda kwenye mstari wa 8 na 9 Bwana anasema nenda kwa mjane wa Sarepta, “Nimemwamuru mjane akupe chakula.” Sasa ni kweli kwamba kuna tofauti kati ya amri kwa kunguru na amri kwa mwanamke. Lakini mjane anapotii amri; kwa hivyo, msingi halisi wa jibu lake haupatikani katika sifa za asili za mwanamke bali ni katika neema ya Mungu anayefanya kazi katika maisha yake. Ndiyo, mahubiri yake ya kihistoria ya ukombozi yanazingatia theologia badala ya kuzingatia anthropolojia katika sifa

zake. Sasa hilo linaweza kupitishwa kwa viwango vya juu. Lakini kwa kawaida unaona kuwa ni kali kwa njia nyingine - mwelekeo unaozingatia anthropolojia.

Kuna jambo lingine linalojitokeza hapa. Mahubiri ya anthropolojia ni rahisi kutumia kwa asili yake tu. Theocentric si rahisi kutumia. Ujumbe ni matumizi kwamba yanamtukuza Mungu. Unapata maono ya Mungu ni nani ambayo husababisha mwitikio wa ibada na sifa zake. Lakini unaona matumizi ni rahisi zaidi kufanya na mahubiri ya anthropolojia.

Kwa vyovyote vile, ili kurudi kwenye hili, Eliya, kama mchukuaji wa neno la Mungu, lazima aendelezwe, na mwanamke mpagani sasa amechaguliwa kufanya hivyo badala ya Israeli. Kwa muda alikuwa ameendelezwa moja kwa moja na mkono wa Mungu mwenyewe kupitia kunguru na kijito, lakini sasa, Mungu anapochagua chombo cha kibinadamu, anatoka nje ya Israeli. Anawapita watu wake kimakusudi. Hiyo ndiyo kanuni hii ya mbadala iliyoanzishwa, katika kuhama kwa Eliya kutoka Kerithi hadi Sarepta.

Kwa hivyo umuhimu wa hatua ya Eliya haupaswi kuonekana tu kama utunzaji wa Mungu kwa Eliya; haupaswi kuonekana katika sifa za mjane huyu, bali Mungu anamwambia aende kwa mjane fulani huko Sarepta -- piga mstari chini ya Sarepta! Angalia kile ambacho andiko linasema, mstari wa 9, nenda Sarepta ya Sidoni ukae huko. Sarepta ilikuwa ya Sidoni. Sidoni ulikuwa mji ambao Yezebeli alitoka. 1 Wafalme 16:31: Ahabu alimwoa Yezebeli, binti wa Ethbaali, mfalme wa Wasidoni. Baba yake Yezebeli alitawala Sidoni. Kwa hivyo Eliya anaambiwa aende mahali pale ambapo tishio katika Israeli lilianza. Sidoni katika siku za Eliya ilikuwa kile ambacho Misri, Babeli, au Roma katika nyakati zingine katika historia ya ufunuo wa ukombozi vilikuwa: kitovu cha upinzani dhidi ya imani ya kweli. Sidoni iliwakilisha kinyume kati ya ufalme wa Mungu na ufalme wa Shetani wakati huo. Lakini Mungu anasema nenda Sidoni; nenda kwenye moyo wa adui; kaa katikati ya ufalme wa Shetani kwa sababu nimeandaa mahali kwa neno langu huko. Tazama ndivyo inavyoendelea.

Ahadi Yatolewa kwa Mjane Kwa hivyo Bwana anasema: Nimempa kazi, ambayo inapaswa kuwa ya Israeli, mjane huyu wa Sarepta. Kwa hivyo unaona kanuni ya uingizwaji ikianza kutumika katika umuhimu wa kuhama kutoka Kerithi hadi Sarepta. Pili, unaona katika umuhimu wa amri na ahadi iliyotolewa kwa mjane. Mjane yuko katika hali mbaya. Ukame ulikuwa umevuka mipaka ya Israeli. Hilo ni wazo la kuvutia pia, ambapo kutotii kwa watu wa Mungu hakuathiri wao tu, bali pia watu wengine. Ukame ulikuwa umevuka mipaka ya Israeli.

Mjane huyo hakuwa na chochote kilichobaki; yuko tayari kufa na mwanawe. Lakini Eliya anafanya nini? Mstari wa 10 na unaofuata: “Akaenda Sarepta, na alipofika langoni mwa mji, mjane mmoja alikuwa akikusanya kuni. Akamwita na kuuliza, ‘Unaweza kuniletea maji kidogo kwenye mtungi ninywe.’ Alipokuwa akienda kuchukua, akaita, akasema, ‘Na tafadhali niletee kipande cha mkate.’ ‘Hakika kama Bwana Mungu wako aishivyo, sina mkate wowote; konzi moja tu ya unga kwenye mtungi na mafuta kidogo kwenye mtungi. Ninakusanya kuni chache nipeleke nyumbani na kupika chakula kwa ajili yangu na mwanangu ili tule na kufa.’” Kwa hiyo Eliya akaja na kuuliza, huo ulikuwa mstari wa 13, nilipaswa kuendelea. “Akamwambia, ‘Usiogope; nenda nyumbani ukafanye kama ulivyosema, lakini kwanza nitengenezee mkate mdogo kwa ajili yako kutokana na ulicho nacho uniletee, kisha unitengenezee wewe na mwanao.’” Kwa hiyo akaomba chakula cha mwisho cha mkewe. Na anaendelea katika hilo. Kwa kweli anaomba kila kitu alichochacho.

Kupita Zaidi ya Kuiga Katika Historia ya Ukombozi Sasa, nadhani hapa ni wazi hatushughulikii tu kitendo na mwamini na mtumishi wa Mungu ambaye tabia yake imetolewa kwetu kama mfano wa kuigwa. Je, kuna yeyote kati yetu anayemwomba mtu atupe kile alichochacho kwa mahitaji yetu? Unachokiona hapa kwa Eliya ni kitendo cha nabii wa Mungu katika wakati na hali fulani ambaye hatafuta tu mahitaji yake mwenyewe, bali anasema neno la Mungu. Neno la

Mungu, linapokuja kwetu hapa au mahali popote katika Maandiko, linahitaji maisha yote ya mtu na yote aliyo nayo mtu pia. Na hivyo ndivyo neno la Mungu linavyofanya hapa kwa mwanamke huyu. Linahitaji yote aliyo nayo. Hilo si wazo jipya. Hilo ndilo hitaji lile lile ambalo Mungu aliwapa Israeli. Dai ni lote au si lolote kuhusu Israeli.

Rudi kwenye Kumbukumbu la Torati 26 ambapo una kanuni za kumletea Bwana matunda ya kwanza . Israeli walipofanya hivyo, alikiri kwamba vyote walivyokuwa navyo vilikuwa vya Bwana, lakini Israeli walisahau hilo, wakamgeukia Bwana, na sasa unaona hitaji hili la kupewa vyote au kutopewa chochote kwa mjane huyu wa Sarepta. Kazi ya kumtunza mleta neno la Mungu imepewa pia.

Lakini pia kinachopaswa kuzingatiwa ni kwamba hitaji hilo ni upendeleo kwa wakati mmoja kwa sababu halitolewi isipokuwa ahadi. Mstari wa 14: “Bwana Mungu wa Israeli asema hivi: Chupa la unga halitaisha, mtungi wa mafuta hautaisha hadi siku ile Bwana atakaponyesha mvua juu ya nchi.” Dai hilo ni upendeleo kwa wakati mmoja kwa sababu hitaji hilo halitolewi isipokuwa ahadi. Meyer anasema hivi, “Bwana hutoa vyote alivyo navyo, lakini huomba vyote anavyotoa.” Kwa hivyo tunachokiona katika simulizi si ahadi ya jumla ya ugavi wa unga na mafuta ambayo ni halali kwa nyakati zote. Na sidhani kama kutokana na hadithi hii tuna msingi wowote wa kufikiria kwamba muujiza tunaoupata katika hadithi hii utarudiwa katika hali zote za uhitaji. Lakini tunachopaswa kuona ni kwamba hitaji la agano na ahadi ya agano vimeingia katika maisha ya mwanamke huyu mpagani. Eliya anapomletea mwanamke huyu neno la Mungu, hitaji la agano na ahadi ya agano vimeingia katika maisha ya mwanamke huyu mpagani.

Lakini pia kumbuka kwamba baraka ya agano inatokana na imani na utii wake. Huwezi kujizuia kushangazwa na imani ya mwanamke huyu. Anaenda na kufanya kile Eliya anasema. Kwa hivyo neno la Bwana likamjia, na ilibidi aitikie kwa imani au kutokuamini. Unachosoma katika mstari wa 15 ni kwamba "Akaenda zake akafanya kama Eliya alivyomwambia. Basi kulikuwa na chakula

kila siku kwa ajili ya Eliya na mwanamke huyo na familia yake. Kwa maana chupa ya unga haikuisha wala chupa ya mafuta haikukauka, sawasawa na neno la Bwana lililonenwa na Eliya." Kwa hivyo tunaona kanuni ya uingizwaji ikitumika katika umuhimu katika kuhama kwa Eliya kutoka Kerithi hadi Sarepta na katika umuhimu katika mahitaji na ahadi iliyotolewa kwa mjane.

Kifo cha Mwana wa Mjane katika Mahubiri

Tatu, ni umuhimu wa huduma ya kinabii ya Eliya katika nyumba ya mjane. Ni sehemu ya mwisho, 17 hadi 24, ambapo mwana anaugua na kufa. Unaposoma hilo, unaweza tena kujiuliza unahubirije kuhusu simulizi ya aina hiyo? Je, imetolewa hasa ili iwe ya mfano, au ya mfano? Je, tunatafuta masomo ya kiroho na ya maadili yanayotokana na maisha na matendo ya watu katika hadithi? Mara nyingi ni jinsi inavyotendewa.

Kwa mfano, nilisoma simulizi moja kuhusu hili linalozungumzia mistari ya 17 hadi 24 chini ya kichwa hiki: "Jaribio la maisha ya nyumbani, na mambo ya kujifunza." Pointi nne: moja, kuridhika. Mfafanuzi anasema, "Kundi, tunaweza kuwa maskini kabisa; ghala letu halina kitu; pesa zetu zimeisha; na riziki yetu imetoweka. Lakini Baba yetu ana rasilimali za kutosha. Ng'ombe kwenye vilima elfu; ameandaa akiba kwa ajili ya mahitaji yetu; ataitoa kwa wakati mradi tu tunamwamini. Chini ya pipa inaweza kuwa imekwaruzwa leo, lakini kesho kutakuwa na vya kutosha kwa mahitaji ya kesho. Wasiwasi hautakufaa, lakini sala ya imani itakufaa." Kwa hivyo, kuridhika.

Pili ni: Upole Chini ya Uchokozi. Mjane katika dhiki yake alizungumza bila ushauri na ukatili kwa mtu aliyeleta ukombozi nyumbani kwake. "Umekuja kukumbuka dhambi yangu na kumwua mwanangu." Kauli hii isiyo ya lazima na isiyo ya haki ingeweza kumshangaza nabii na kupokea jibu la uchungu, lakini Eliya alisema tu, "Nipe mwanao." Somo: Tunahitaji zaidi uchamungu huu wa vitendo, upole chini ya uchokozi.

Tatu, nguvu ya nuru takatifu. Mahali fulani katika maisha ya mwanamke huyu kulikuwa na tendo jeusi ambalo lilizidi kumbukumbu zake zote za kutenda mabaya. Lilimjaza uchungu mkali akilini mwake, na sasa likajitokeza. Somo: Ikiwa mtu yeyote ana dhamiri ya dhambi fulani iliyofichwa lakini isiyosamehewa, mjulishe kwamba juhudi zote za kusahau siku moja hazitakuwa na maana; ugonjwa unaweza kuja, au kufiwa, au hasara chungu. Kisha dhambi hiyo itaibuka kwa hofu na uchungu. Sasa akasema, “Je, umekuja kunikumbusha dhambi yangu” katika mstari wa 18. Kwa hivyo nguvu ya nuru takatifu.

Na ya nne, siri ya kutoa uhai. Ni sifa ya wale wanaobeba Roho Mtakatifu: kwamba wanabeba pamoja nao kila mahali Roho wa uzima, hata uzima wa ufufuo. Hatutawashawishi watu tu kuhusu dhambi, bali tutakuwa njia ambazo mwanga wa kimungu unaweza kuwaingia; ndivyo ilivyokuwa kwa nabii. Unaona kinachotokea hapo: siri ya kutoa mwanga ni ufufuo wa kiroho wakati Eliya anapomfufua mwana. Ni kufanya roho na kutumia nguvu kwa waumini wote.

Sasa tena, katika mambo haya yote kuridhika, upole chini ya kuchochewa, nguvu ya maisha matakatifu, siri ya kutoa nuru, kuna ukweli fulani katika kuelezea kifungu hiki kwa njia hii ambayo ina thamani fulani. Lakini nadhani unapaswa kuuliza: Je, vielelezo ni mfano wa aina hii yote yaliyomo katika kifungu hiki? Je, ndivyo kifungu kinavyokuambia? Ili kutupa vielelezo vya aina hiyo, unaona unachofanya ukisema hiyo ndiyo maana ya hadithi hii ni kwamba huhubiri kifungu hiki; unahubiri kifungu kingine na kutumia kifungu hiki kama mfano wa ukweli fulani.

Nataka kurudi kwenye hili. Kama si hayo tu, basi tunauliza swali: Ni nini kinachoendelea katika muktadha wa harakati za historia ya ukombozi? Ni mwendelezo gani unaoweza kuonekana katika mwendelezo wa ufunuo wa ukombozi katika kifungu hiki? Nadhani tunapokisoma tunaweza kusema kwamba kifo cha mvulana kilikuwa mshtuko kwa Eliya na mjane. Ukifikiria kidogo kuhusu mjane, hapa alikuwa ameitikia kwa imani na utii. Kisha alikuwa akiishi salama na salama na unga na mafuta vilikuwa ushahidi wa nguvu za Mungu. Zilikuwa

ushahidi wa utimilifu wa ahadi ambayo Mungu alimpa kupitia Eliya kwamba angetegemezwa. Bila shaka, kulikuwa na wengine katika mji huo na kwingineko katika shida kubwa, lakini yeye na mwanawe walikuwa salama na wangetegemezwa.

Kwa nini Bwana Alimchukua Mvulana? -- dhambi yake? Lakini kifo cha ghafla cha mwanawe kilileta tatizo la kutatanisha, na hilo linaonekana kuwa hivyo kwa mjane na Eliya. Kwa nini Bwana alimchukua mvulana huyo? Kwa nini mvulana huyo? Angalia wala Eliya wala mjane huyo hawakuwa na shaka kwamba Bwana ndiye aliyefanya hivyo. Angalia mstari wa 18; mjane huyo anamwambia Eliya, una nini dhidi yangu? Ee Mungu, je, umekuja kunikumbusha dhambi yangu na kumuua mwanangu? Anaunganisha kifo cha mwanawe na uwepo wa Eliya nyumbani kwake. Eliya ndiye mchukua neno la Bwana. Na mstari wa 20 pamoja na Eliya, “Akamlilia Bwana, akasema, Ee Bwana, Mungu wangu, je, umemletea mjane huyu ninayeishi naye msiba kwa kusababisha mwanawe afe?” Mjane na Eliya wote wawili wanahisi kwamba Bwana alimchukua mvulana huyo maisha. Swali ni kwa nini.

Jibu la mjane ni kwamba Bwana anamwadhibu kwa dhambi yake. Alihisi kwamba dhambi yake ilikuwa imefikishwa kwa Bwana kwa sababu ya uwepo wa Eliya. “Ulikuwa kunikumbusha dhambi yangu na kumuua mwanangu,” alimwambia Eliya. Labda alifikiri hukumu ya Bwana juu ya watu wake wa Israeli ilikuwa imepita mipaka yake ya Israeli; na kama alivyowahukumu, alikuwa akimhukumu. Kama vile neno la Mungu lilivyokuja kwa Israeli, sasa lilikuwa limemjia na hukumu ikafuata. Labda anahisi kitu kuhusu utakatifu wa Mungu, kwamba Mungu ni moto ulao na huhukumu uovu. Lakini anamlaumu Eliya yote hayo, na anasema yeye ndiye chanzo. Alidhani dhambi yake ilikuwa imefikishwa kwa Mungu na Eliya. “Una nini dhidi yangu, mtu wa Mungu?” Alihisi kusalitiwa. Eliya aliahidi uzima, lakini sasa ana kifo. Alikuwa ameahidiwa baraka kwa utii, lakini sasa ana adhabu kwa kutotii. Kwa hivyo jibu la mjane kwa swali la kwa nini

ni kwamba anahisi kusalitiwa.

Eliya Amhudumia Mjane Aliyemlisha Lakini Eliya pia anatafuta jibu la swali hilo, na mwanamke huyo anapoelezea hisia zake hakumjibu kweli. Tazama, hiyo ni mstari wa 18 ambapo anasema, “Una nini dhidi yangu? Umekuja kunikumbusha dhambi yangu?” Jibu lake ni rahisi, “Nipe mwanao.” Hajibu moja kwa moja. Lakini anampeleka mvulana chumbani kwake na faraghani anaomba kwa sauti inayofanana na ile ya mjane, kana kwamba anamwambia Bwana, kwa nini mjane huyu na kwa nini mvulana huyu? Anamlilia Bwana, “Ee Bwana, Mungu wangu; je, umemletea msiba mjane huyu ninayeishi naye kwa kusababisha mwanawe afe?” Hapa kulikuwa na utii, lakini hukumu; maisha ya utumishi, lakini kifo; ahadi ya riziki, lakini mvulana anakufa.

Lakini Eliya haishii hapo, na hiyo ndiyo hoja muhimu. Kupitia tukio hili huduma ya kinabii ya Eliya inaletwa kumtumikia mjane mpagani. Sasa hapa kuna mtazamo wa kihistoria wa ukombozi: kupitia tukio hili huduma ya kinabii ya Eliya inaletwa kumtumikia mjane mpagani kwa sababu sasa, kama nabii wa Mungu, anahudumia hitaji lake. Kuna maendeleo katika historia ya ukombozi. Ni dhihirisho lingine la kanuni ya uingizwaji na uendeshaji. Kifo cha mtoto kinamleta Eliya mahali ambapo lazima amhudumie mjane. Lazima atende kazi yake ya kinabii katika kumtumikia mjane. Mjane sasa ndiye kitovu cha umakini. Kupitia Eliya, Bwana anaingilia kati na kuzungumza naye na kuingilia kati katika maisha yake. Hapo awali Eliya alikuwa kitovu cha umakini katika simulizi. Ni mjane aliyemhudumia Eliya; ni mjane aliyemtunza na kumtunza; unga na mafuta vilitolewa kimsingi ili kumtunza Eliya. Mjane alishiriki katika faida ya utoaji huo, lakini Eliya alikuwa kitovu cha umakini. Lakini sasa, kupitia kifo cha mvulana, Bwana anashuka moja kwa moja katika maisha ya mjane huku Eliya akimhudumia mjane.

Mvulana Anafufuliwa Matokeo ya mwisho yanaonekana katika mstari wa 24

baada ya mvulana huyo kufufuliwa. Kisha mjane anamwambia Eliya. “Sasa najua ya kuwa wewe u mtu wa Bwana, na ya kuwa neno la Bwana kutoka kinywani mwako ni kweli.” Unaona, hayo ndiyo matokeo: Eliya anapomhudumia mjane, anakiri kwamba neno la Bwana ni kweli. Kwa hivyo kupitia uzoefu huu mgumu na wa kutatanisha mjane anafikishwa kwenye ungamo kuhusu ukweli na uaminifu wa neno la Mungu.

Kwa hivyo mshtuko wa kifo cha mwana ulifanya mambo mawili. Kwanza, ulionyesha udhaifu ndani ya mwanamke. Hakuwa ameshawishika kikamilifu na ahadi ya Mungu. Hakuwa ametawaliwa kikamilifu na neno la Mungu. Na mgogoro ulipokuja hakujibu ipasavyo mwanzoni. Hakumwamini Eliya na Mungu wake. Alikabiliwa na hali ngumu . Ilikuwa wakati wa mgongano dhahiri kati ya ahadi za Mungu na kazi zake. Na hilo lilipokuja, hakubaki na ujasiri katika neno lake. Kumbuka, Ibrahimu alikuwa na hali kama hiyo. Ahadi, kisha Mungu anasema, “Muue mwanao,” ili kujaribu imani ya Ibrahimu. Ni kitu kama hicho. Kwa hivyo mshtuko wa kifo cha mwana ulifanya mambo mawili. Ulionyesha udhaifu ndani ya mwanamke: Hakuwa ameshawishika kabisa na ahadi ya Mungu. Pili, ulimfanya Eliya aombe kwa ajili ya uthibitisho wa neno la Mungu. Eliya alikuja kwa Mungu na akapigana katika maombi kwa msingi wa ahadi ya Mungu kwa mjane. Alijua kwamba neno la Mungu lazima lithibitishwe, na aliona njia moja tu -- kufufuliwa kwa mvulana kutoka kwa wafu.

Ufufuo wa Kwanza katika Maandiko Na kwa hivyo katika mstari wa 21 alisema, “Ee Bwana Mungu wangu, uhai wa kijana huyu umrudie.” Nadhani inawezekana kwamba ahadi ya kumtunza mjane na mwanawe, mstari wa 14, ndiyo ilikuwa msingi wa sala hiyo. Matokeo yake yalikuwa, kwa mara ya kwanza katika maandiko, tunasoma kuhusu ufufuo kutoka kwa wafu. Na angalia kwamba jambo hilo la ajabu halikutokea Israeli bali katika moyo wa ulimwengu wa kipagani huko Sarepta ya Sidoni. Athari iko wazi kupitia huduma ya Eliya: Bwana alijichagua mwenyewe kuwa Mungu Mwenyezi; yeye ndiye anayeuua na kuhuisha.

Yeye ndiye mtakatifu lakini mwenye neema; yeye ndiye ambaye neno lake ni kweli na ambalo watu wanaweza kuliadini. Ufunuo huo mwingi unapewa mjane huyu wa Sarepta kupitia njia ya simulizi.

Kanuni ya kuchukua nafasi iliyoanzishwa inaweza kuonekana katika umuhimu wa kuhama kwa Eliya kutoka Kerithi hadi Sarepta kwenda katikati ya eneo la adui, katika umuhimu wa amri na ahadi iliyotolewa kwa mjane, na katika umuhimu wa huduma ya kinabii ya Eliya katika maisha ya mjane. Nilidhani kwa njia ya mfano wa njia hii ingefaa wakati na kutusaidia kuzingatia.

Imenakiliwa na Ian Knechtle
Imehaririwa vibaya na Ted Hildebrandt
Hariri ya mwisho na Dkt. Perry Phillips
Imesimuliwa tena na Dkt. Perry Phillips